

Bildande av naturreservatet Bökemåla i Karlshamns kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar, med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken, om bildande av naturreservat för det på bifogad karta angivna området omfattande del av fastigheten Åryds-Bökemåla 1:83.

Länsstyrelsen beslutar vidare, med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m m om föreskrifter enligt nedan för naturreservatet.

Naturreservatet skall benämnas **Bökemåla**.

Administrativa data

Objektnamn	Bökemåla
Objektnummer	10-02-72
Skyddsform	Naturreservat
Areal	72 ha
Län	Blekinge län
Kommun	Karlshamn
Församling och socken	Åryd
Naturgeografisk region	Sydöstra Smålands skog- och sjörika slättområde
Kulturgeografisk region	Sydsvenska högländets skogsbygder
Lägesbeskrivning	I nordöstra hörnet av Karlshamns kommun. På norra sidan av Ällsjön, 3,5 km SV om Bälganet
Hänvisning till digitala gränser	
Karta	034 99 och 035 90
Fastigheter	Östra delen av Åryds-Bökemåla 1:83
Kategori av markägare	Staten/Naturvårdsverket
Servitut	Kraftledning i NV hörnet av reservatet (10-IM3-86/6816.1)
Samfälligheter	Skogsbilväg med vändplan Åryds-Bökemåla GA:1.
Nyttjanderätter	Jakträttsavtal
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen
Markslag och naturtyper (ha): <i>Skogsmark</i> <i>Våtmark</i>	Västlig taiga 26 ha, bokskog av fryletyp 7 ha, löv-blandskogar 21 ha, blandskog 1,6 ha, föryngrings- ytor 15,3 ha En skogs- och myrmosaik med trädbevuxna kärr och tallmossar av ristyp vars areal ingår i ovanstående skogstyper omfattar totalt över 9 ha våtmarker.

Beskrivning över området och skälen för beslutet

Reservatet är beläget i norra Blekinge, i nordöstra delen av Karlshamns kommun, på en höjd över havet som varierar från 100 till drygt 110 meter och ligger därmed över högsta kustlinjen. Berggrunden utgörs av granit. Naturtyperna utgörs av en skogs- och myrmosaik av naturskogar med tall – blandbarrskog och bokdominerad lövskog. Området består av ett småkuperat moränlandskap med naturskogar på norra sidan av Ällsjön.

Dessa naturskogar består av tallskog, blandskog och lövskog samt en mosaik av mindre trädbevuxna myrar jämte en liten sjö med gungflyn. Marken är en bitvis blockig morän med flera sumpskogar i svackorna. Skogarna domineras av bok eller tall. I tallskogen finns i vissa avsnitt ett stort inslag av gran. Runt de tre i området förekommande torptomterna finns också ett stort inslag av ek. Död ved är vanligt till rikligt förekommande i de lövträdsdominerade delarna.

Naturtyperna är viktiga för häckande fågelarter som omfattas av Sveriges åtagande för det europeiska nätverket Natura 2000 som *storlom*, *tjäder*, *järpe*, *spillkråka* och *pärloggla*. Vid fågelinventeringar 1974-1985 konstaterades häckning av 75 arter varav åtta arter är listade i EU:s fågeldirektiv och fyra arter som numera är rödlistade som sårbara.

I östra delen av reservatet har avverkningar gjorts i tre omgångar. Det första hygget togs upp ca 1983 och planterades sedan med gran. Vid den andra avverkningen mellan 1995 och 1997 har naturhänsyn tagits. Grupper och spridda lövträd av bok samt glest stående frötallar, alar och ekar har sparats. De gamla bokarna utgör nu en viktig spridningskälla för epifyter i de avverkade området. På gammal bok finns bland annat *bokvårtlav*, *havstulpanlav* och *fällmossa*. Risskiktet består av främst blåbär samt i mindre utsträckning av ljungh och lingon. På hela området växer hallon och ca 1-1,5 meter höga björkar. Vid den sista avverkningen har endast spridda frötallar och enstaka lövträd lämnats kvar. Områdena har av den tidigare ägaren planterats med gran.

Länsstyrelsens har klassat området som ekologiskt känsligt områden enligt 2 kap. 3 § naturresurslagen. I Naturvårdsverkets rikstäckande inventering av våtmarker klassades i Bökemåla 10 ha som sumpskogar av VMI klass 3. Skogsvårdsstyrelsen har avgränsat en nyckelbiotop, som består av 0,3 ha bokskog och en 0,2 ha stor lövsumpskog. Rödlistade arter och signalarter finns utanför nyckelbiotoperna. *Stor aspticka* (hotkategori NT) finns i sydvästra delen av reservatet och i östra delen förekommer *bokvårtlav* (hotkategori NT) samt signalarter som *havstulpanlav* och *fällmossa*. Vid en översiktlig inventering av vedinsekter i nordvästra delen av reservatet hittades bland annat *blankknäppare* (hotkategori NT). Skoggrynsnäcka (hotkategori NT) lever i äldre tallskog med blåbärris.

Kulturhistoriska värden i området består bland annat av tre mindre områden med husgrunder efter torp eller gårdar samt stenmurar, odlingsrösen och en fägata (Hästkullen, Lassatomten och Krissanatomten), två kallmurade eldstäder samt en tjärdal. På den ekonomiska kartan från 1916 finns fortfarande ett hus markerat på Hästkullen.

Naturtyperna som finns i Bökemåla, t ex tallnaturskog med ett väl utvecklat risskikt, ersätts i det moderna skogsbruket med planterade skogar. I den östra delen av fastighe-

ten har avverkningar skett varefter gran av främmande proveniens har planterats. Skogsbruk i naturskogar som den i Bökemåla kommer även om stora naturhänsyn tas att kraftigt utarma naturvärdena. Om skogshönsen skall finnas kvar i de blekingska skogarna är bevarande av naturskogar som den i Bökemåla av avgörande betydelse.

Områdets naturvärden kan bevaras och utvecklas om området blir naturreservat. I ett naturreservat vårdas och bevaras även de kulturhistoriska värdena.

Syfte

Syftet med reservatet är att

- bevara biologisk mångfald bestående av naturtyper som ingår i EU:s ekologiska nätverk Natura 2000, rödlistade arter och häckande fåglar som omfattas av Sveriges åtagande för det europeiska nätverket Natura 2000.
- vårda och bevara värdefulla naturmiljöer i form av naturskogar och småmyrar på norra sidan av Ällsjön.
- återställa och nyskapa värdefulla naturskogsmiljöer så att tall och lövträd åter ges en möjlighet att föryngra sig på ett område där en naturskog avverkats varefter gran planterats.
- tillgodose behov av områden med naturskogar för friluftslivet
- bevara spår av tidigare markanvändning

Syftet skall nås genom att

- naturskogar med tall får utvecklas mot gammelskog med en begränsad skötsel i träd- och buskskikt i form av plockhuggning och röjning av unggran med avsikt att förhindra att granen skuggar ut ris- och fältskikten.
- bok och ädellövdominerade naturskogar får utvecklas fritt utan gran
- vidkronig ek runt torpruinerna friställs och vedartad vegetation som kan skada forn-lämningarna röjs bort.
- avverkade och granplanterade marker röjs från planterad gran och all gran i dungar av lövträd för att en ny naturskog skall kunna etablera sig med start från de kvarlämnade lövträden, tallen samt risskiktet.
- strövstigar som leder genom de olika skogstyperna och till torpruinerna markeras.

Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark och vattenområde inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller är det förbjudet att

- uppföra helt ny byggnad eller andra anläggningar
- anlägga väg, spränga, gräva, schakta, dränera, utfylla eller tippa
- anlägga luft eller markledning
- uppföra flaggstång, mast eller antenn
- bedriva täkt i någon form
- lägga igen öppna diken eller dika

- skada eller förändra mark eller vegetation
- avverka skog, utföra skogsodling eller bortföra torra träd eller stubbar
- plantera eller så träd, buskar eller andra växter
- inplantera för området främmande växt- eller djurarter
- använda kemiska bekämpningsmedel eller tillföra handelsgödsel

Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter som ingår i reservatet

Markägare och innehavare till särskild rätt till mark och vatten förpliktigas tåla att åtgärder vidtas inom området enligt fastställd skötselplan, såsom röjning av planterad eller invandrande gran, plockhuggning av gran, anläggande av strövstig, skötsel av fornminnen samt uppsättande av informationsskyltar.

Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken, om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i reservatet

Utöver vad som annars gäller är det inte tillåtet att

- skada mark
- förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning
- skada stenmurar, odlingsrösen eller husgrunder
- otillbörligt störa djurlivet
- skada växande eller döda träd och buskar eller vegetation i övrigt
- medföra ej kopplad hund annat än vid jakt
- framföra fordon annat än på härför upplåten väg till parkeringsplatsen
- rida eller cykla annat än på väg till parkeringsplatsen
- tälta eller ställa upp husvagn eller husbil
- göra upp eld annat än på iordningställd plats vid Ällsjön
- på störande sätt nyttja radio, cd-spelare eller på annat sätt åstadkomma störande buller
- nyttja området för övningar som verkar störande på naturen eller allmänhetens friluftsliv
- anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

- samla in skalbaggar
- bedriva vetenskaplig forskning eller undersökningsverksamhet

Ovanstående föreskrifter enligt 7 kap. miljöbalken skall inte utgöra hinder för naturvårdsförvaltaren att sköta området enligt fastställd skötselplan, ej heller för underhåll av kraftledning eller samfärdig väg.

Fastställelse av skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m m fastställer Länsstyrelsen den till beslutet hörande skötselplanen. Reservatet skall förvaltas av Länsstyrelsen.

Ärendets handläggning

I skrivelse till länsstyrelsen i maj 1987 anmälde naturvårdsföreningen Karlshamn- Olofström att det fanns ett skyddsvärt skogsområde vid Ällsjön i Karlshamns kommun samt föreslog att en reservatsbildning skulle ske där. Området beskrevs som en rest av den ursprungliga skogstypen i norra Blekinge med en mosaik av olika skogsbiotoper och våtmarker. Områdets fågelrikedom framhölls särskilt.

Området ingick i Länsstyrelsens redovisning till kommunen 1989 av ekologiskt känsliga områden enligt 2 kap. 3 § naturresurslagen. Länsstyrelsen framhöll att det fanns goda förutsättningar för en intressant lägre flora och fauna på grund av områdets orördhet och rika tillgång på gamla och döda träd. En översiktlig inventering av vedinsekter i delar av området utfördes 1990 av R. Baranowski på uppdrag av länsstyrelsen.

I skrivelse till Naturskyddsföreningen i Karlshamn meddelade Länsstyrelsen att det vid samråd med företrädare för Naturvårdsverket framkommit att det på grund av medelsbrist inte var möjligt att erhålla statliga medel för skydd av området. Av skrivelsen framgick dock att Länsstyrelsen ansåg att området hade så framträdande biologiska och ekologiska värden att det borde skyddas som naturreservat.

Frågan om skydd för området aktualiserades under sommaren 2000, då fastigheten blev till salu. Önskemål härom redovisades till Länsstyrelsen av olika föreningar och enskilda. I skrivelse till Länsstyrelsen 2000-09-22 framförde sålunda Karlshamns naturskyddsförening förslag att en reservatsbildning genomfördes i området. Länsstyrelsen genomförde en naturinventering i området under sommaren 2000. Det befanns på grundval av resultaten av inventeringarna angeläget att det ena av fastighetens skiften skyddades. Efter samråd med Naturvårdsverket kunde Länsstyrelsen uppdra åt Svefa AB att utföra en skogsvärdering samt förhandling om förvärv av området. Området inköptes av Naturvårdsverket i november 2000. Kompletterande inventeringar har utförts av Länsstyrelsen under 2001.

Ett förslag till naturreservat har remissbehandlats under 2001. Yttrande över förslaget har inkommit från Naturvårdsverket, Försvarmakten, Skogsvårdsstyrelsen, Karlshamns kommun, Blekinge museum och Karlshamns Naturskyddsförening. Samtliga remissinstanser har tillstyrkt reservatsbildningen. Fastighetsförteckning har upprättats av Lantmäterimyndigheten. KREAB Energi AB har yttrat sig över förslaget och bl a uttalat att bolaget förutsätter att bildandet av naturreservat inte innebär att normala drift- och underhållsåtgärder samt eventuellt behov av framtida ombyggnad/förnyelse begränsas för bolagets kraftledning genom området. Övriga innehavare av särskild rätt inom området har förelagts att yttra sig. Synpunkter har i skrivelser inkommit från Bert Lind, Agneta Lind, Bernt Hall och Helen Hall.

Ikraftträdande

Detta beslut träder i kraft den dag det vunnit laga kraft.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, inom tre veckor från den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

Beslut i detta ärende har fattats av länsstyrelsens styrelse. I beslutet deltog ordföranden t f landshövding Per Arne Andreasson och ledamöterna Kerstin Andersson, Carl-Eric Birgersson, Jan Björkman, Annika Börjesson, Jonny Gylling, Stig Janzon, Karin Jeppson, Bernth Johnson, Gustav Nilsson, Yngve Svensson, Willy Söderdahl, Nils Ingmar Thorell, Jens Åberg och Agneta Åhrberg. Den sistnämnda lämnade ett särskilt yttrande, se bilaga.

I beslutet deltog även länsassessor Bengt Johansson, antikvarie Nils-Gustaf Nydolf, biolog Lars-Göran Olsén och naturvårdsdirektör Lars Bergenudd, den sistnämnde föredragande.

Per Arne Andreasson

Lars Bergenudd

Kungöres i länets författningssamling, ortstidning och ORIS

Beslut om utvidgning av naturreservatet Bökemåla i Karlshamns kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar, med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken, om utvidgning av naturreservatet Bökemåla med det på bifogad karta angivna området, omfattande samfälligheterna Åryds-Bökemåla S:4 >3 och del av S:3.

Länsstyrelsen beslutar vidare, med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken, att de föreskrifter som bestämts i länsstyrelsens beslut den 3 december 2001 om bildande av naturreservatet Bökemåla även skall gälla för de områden som nu förklarats som naturreservat.

Den skötselplan, som ingick i länsstyrelsens nyssnämnda beslut om reservatsbildning, fastställs att gälla även för de aktuella samfälligheterna. Detta beslut fattas med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.,

Beskrivning över området

Utvidgningen omfattar Ormagyl (S:4 >3) och en strandremsa och en liten ö som blottades vid sänkningen av Ällsjön (S:3). Arealen är totalt ca 1,1 ha.

Ormagyl är en liten sjö med gungfly längs stränderna och längs utflödet mot norr. Strandremsan vid Ällsjön är mycket smal där stranden är brant men det finns några bredare delar där stranden består av plana våtmarker. Ön i Ällsjön är blockig med buskar och några små barrträd. Vissa år häckar storlom på ön.

Ormagyl och strandremsan söder om naturskogen i naturreservatet ingår i EU:s ekologiska nätverk Natura 2000, område SE0410191.

Syfte

Syftet är detsamma för utvidgningen som för det befintliga reservatet.

Föreskrifter

Föreskrifterna är desamma som för det befintliga reservatet.

Syfte och föreskrifter enligt beslut den 3 december 2001

Syftet med reservatet är att

- bevara biologisk mångfald bestående av naturtyper som ingår i EU:s ekologiska nätverk Natura 2000, rödlistade arter och häckande fåglar som omfattas av Sveriges åtagande för det europeiska nätverket Natura 2000.
- vårda och bevara värdefulla naturmiljöer i form av naturskogar och småmyrar på norra sidan av Ällsjön.
- återställa och nyskapa värdefulla naturskogsmiljöer så att tall och lövträd åter ges en möjlighet att förny sig på ett område där en naturskog avverkats varefter gran planterats.
- tillgodose behov av områden med naturskogar för friluftslivet
- bevara spår av tidigare markanvändning

Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark och vattenområde inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller är det förbjudet att

- uppföra helt ny byggnad eller andra anläggningar
- anlägga väg, spränga, gräva, schakta, dränera, utfylla eller tippa
- anlägga luft eller markledning
- uppföra flaggstång, mast eller antenn
- bedriva täkt i någon form
- lägga igen öppna diken eller dika
- skada eller förändra mark eller vegetation
- avverka skog, utföra skogsodling eller bortföra torra träd eller stubbar
- plantera eller så träd, buskar eller andra växter
- inplantera för området främmande växt- eller djurarter
- använda kemiska bekämpningsmedel eller tillföra handelsgödsel

Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter som ingår i reservatet

Markägare och innehavare till särskild rätt till mark och vatten förpliktigas tåla att åtgärder vidtas inom området enligt fastställd skötselplan, såsom röjning av planterad eller invandrande gran, plockhuggning av gran, anläggande av strövstig, skötsel av fornminnen samt uppsättande av informationsskyltar.

Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken, om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i reservatet

Utöver vad som annars gäller är det inte tillåtet att

- skada mark
- förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning
- skada stenmurar, odlingsrösen eller husgrunder
- otillbörligt störa djurlivet
- skada växande eller döda träd och buskar eller vegetation i övrigt
- medföra ej kopplad hund annat än vid jakt
- framföra fordon annat än på härför upplåten väg till parkeringsplatsen
- rida eller cykla annat än på väg till parkeringsplatsen
- tälta eller ställa upp husvagn eller husbil
- göra upp eld annat än på iordningställd plats vid Ällsjön
- på störande sätt nyttja radio, cd-spelare eller på annat sätt åstadkomma störande buller

- nyttja området för övningar som verkar störande på naturen eller allmänhetens friluftsliv
- anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

- samla in skalbaggar
- bedriva vetenskaplig forskning eller undersökningsverksamhet

Ovanstående föreskrifter enligt 7 kap. miljöbalken skall inte utgöra hinder för naturvårdsförvaltaren att sköta området enligt fastställd skötselplan, ej heller för underhåll av kraftledning eller samfärdig väg.

Ärendets handläggning

I samband med lantmäteriets arbete med kvalitetssäkring av befintliga naturreservats gränser upptäckte lantmäteriet att beslutskartan för naturreservatet Bökemåla omfattade mer än vad som sägs i beslutsmeningen (samfälligheterna S:4 >3 och delar av S:3).

Ett förslag till utvidgning av naturreservatet Bökemåla med samfälligheterna S:4 >3 och delar av S:3 har remissbehandlats och förelagts sakägarna för yttrande under 2007. Karlshamns kommun, Skogsstyrelsen och Blekinge Museum har svarat att de har inget att erinra mot förslaget om utvidgning av naturreservatet Bökemåla. En sakägare har per telefon frågat om samfällighetens utbredning i strandkanten på Ällsjön.

Ikraftträdande

Detta beslut träder ikraft den dag det vunnit laga kraft. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller dock omedelbart, även om de överklagas.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, inom tre veckor från den dag kungörelse om beslutet varit införd i ortstidning.

Deltagande

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Ingegerd Wärnersson.

I beslutet har även deltagit länsassessor Karin Andersson, antikvarie Nils-Gustaf Nydolf samt biolog Lars-Göran Olsén, den sistnämnde som föredragande.

Ingegerd Wärnersson

Lars-Göran Olsén

Kungöres i länets författningssamling och ortstidning.

Bilagor:

1. Karta med reservatsgränser
2. Hur man överklagar

Godkänd från sekretess-
Synpunkt för spridning.
Lantmäteriverket
2007-09-17

200 m

Utvidgning av naturreservatet Bökemåla

Bökemåla naturreservat

1:83

Reservatsgräns

Norra Böken

Bökemåla
naturreservat

Ällsjön

Ällsjön